

ПЕРЕДПЛАТА

на „Буковину“ вносить
на цілий рік 10 зр. — кр.
на чверть року 2 „ 50 „
місячно 1 „ — „
для заграниччя 20 рублів або
40 франків.

Поодинокі числа по 6 кр.
в бюрі газет Л. Гороніца в
Чернівцях, ул. головна ч. 17.

ВИХОДИТЬ

щодня крім неділі і ру-
ських свят о год. 5. по пол.

Реданція і Адміністрація
„Буковини“ знаходиться в
Чернівцях (ул. Петровіча
ч. 2.)

Оголошення приймає ся за
оплатою 6 кр. від стрічки;
а в „Надісланім“ по 10 кр.
від стрічки.

БУКОВИНА

Чи помагає що упоминати ся о своє?

(Конець).

Є ще й такі повіті, де почасти зни-
жено, а почасти підвищено тарифи. Сюди
належить з Радовецького повіту дистрикт
І-ий, з Сучавського дистрикт ІІ-ий, з Ви-
жницького дистрикт І- і ІІ-ий. І так у всіх
громадах Радовецького повіту (винявши
громади Фіртенталь, Карльсберг, Путну,
Шипіт, Селетия, Стражу і Сучавицю) *зни-
жено* тарифу від *рілі* лише в І-ій кл. із
7-25 на 6 зр. і ІІ-ій кл. із 2-90 на 2-50
зр.; а в ІІ, ІV, V і VI-ій кл. лишилась
давна тарифа 4 зр., 1-40 зр., 70 кр. і 30
кр. Зате *підвищено* тут тарифу від *сіно-
жатий* і то в І-ій кл. із 7-50 на 8 зр., в
ІІ-ій кл. із 4 на 5 зр., в ІІІ-ій кл. із 3
на 3-50 зр., в ІV-ій кл. із 1-50 на 1-70
зр., в V-ій кл. із 70 на 80 кр., а в VI-ій
кл. лишилось по давньому 30 кр. — Тарифи
для всіх інших культур *остали* і далі
тоті самі. В Сучавськ. ІІ-ім дистрикті
(т. зн. в громадах: Гурагумора, Монастир
Гумора, Капукімпуль, Валесака, Воронец)
знижено тарифу від *рілі* лише в І-ій кл.
із 3-80 на 3-20 зр., і в ІІ-ій кл. із 2-40
на 2-20 зр.; в кл. ІІІ-, ІV- і V-ій *пол-
ишено* давні тарифи 1 зр., 45 кр. і 20 кр.
Але від *лісів* *підвищено*, і то в І-ій кл.
із 45 на 60 кр., в ІІ-ій кл. із 30 на 45

кр., в ІІІ-ій кл. із 16 на 30 кр., в ІV-ій
кл. із 10 на 16 кр., а в V-ій кл. із 8 на
10 кр. — В Вижницьк. повіті (в І-ім
дистрикті, т. зн. в громадах: Банилів,
Паньска Долина, Іспас, Карапчів, Мілїтв,
Вашківці, Вилавче і Замосте) *знижено* та-
рифи від *рілі* лише в І-ій кл. із 6-75 на
6-50 кр., і в ІІ-ій кл. із 4-50 на 4 зр., а
в кл. ІІІ-, ІV-, V-, VI- і VII-ій *пол-
ишено* давні тарифи 3 зр., 1-50 зр., 1 зр., 60 кр.
і 30 кр. Але в тих громадах *підвищено*
тарифи від *сіножатий*, і то в І-ій кл. із
6-50 на 6-75 зр., в ІІ-ій кл. із 4 зр. на
4-25 зр., в ІІІ-ій кл. із 2-80 на 3 зр., в
ІV-ій кл. із 1-40 на 1-80 зр., в V-ій кл.
із 70 кр. на 1 зр.; в VI-ій і VII-ій кл.
остали ті самі тарифи, що давніше 50 кр.
і 30 кр. — Подібно стало ся і в ІІ-ім
дистрикті Вижницького повіту, т. зн. в
громадах: Бергомет и. Сер., Лукавець,
Мега, Мігова і Вижняця. Тут *знижено*
тарифу для *рілі*, але лише в І-ій кл. із
4-75 на 4-50 зр., і в ІІ-ій кл. із 3-10 на
3 зр.; в кл. ІІІ-, ІV-, V-, VI- і VII-ій *ли-
шили* ся давні тарифи 2-10 зр., 1-40 зр.,
65 кр., 45 кр. і 20 кр. — Але в тих гро-
мадах *підвищено* тарифи від *лісів*, і то в
І-ій кл. із 50 на 60 кр., в ІІ-ій кл. із 35
на 45 кр., в ІІІ-ій кл. із 25 на 35 кр., в
ІV-ій кл. із 18 на 25 кр., в V-ій кл. із
12 на 18 кр., в VI-ій кл. із 6 на 10 кр.
Все решта *остало* незмінне.

Властиво розходило ся, як бачимо, в
тих громадах Радовецького, Сучавського і
Вижницького повіту так же головню о під-
вишене тариф то від *сіножатий*, то від
лісів, бо знижка від *рілі* зовсім незначна.

Які наслідки мати ме тота зміна та-
риф для податників, покажемо на отім
прикладі: Дідич з Бергомету, що не має,
здає ся, поля в І-ій або ІІ-ій класі, не
буде мати в податках від поля жадної
знижки, але від тих своїх 100 моргів лі-
са, що зачислені до ІІІ-ої кл., буде мусів
платити тепер 7 зр. 94½ кр., міжтим коли
доси платив лише 5 зр. 67½ кр., т. зн. о
2 зр. 27 кр. *більше*. Гудулов з Бергомет-
ському, що має 10 моргів поля в ІІ-ій кл.
і платив доси за них 7 зр. і 4 кр., приї-
де тепер платити за се 6 зр. 81 кр., отже
о 23 кр. *менше*. Газди-ж з долини Че-
ремша будуть платити *більше-менше* та-
кий самий податок, як і доси, бо що *зни-
жено* в двох перших класах на *рілі*, се
підвищено на *сіножатях*.

Оттак ми старали ся тут докладно
показати, на яку зміну тепер заносить ся
в виміренню податку ґрунтового. Доклад-
ніше обрахувати той річи тепер годі, бо
комісія краєва не оголосила ще подрібного
нового розділу податків на усі громади, а
без того саме оголошене змінені тарифи
для інтересованих податників се кіт в
мішку.

З моєї подорожи до Сучави.

Написав

М у ж и к.

Я ще дитиною був, а добре тямлю, як моя
покійна бабу, дай їй Боже царство небесне,
прийшли були раз з відпусту з Сучави та з
плачем кажуть: „Богу дякувати, що я вас, діти,
ще виджу, а то я гадала, що з тих далеких
святих і ворон кости мої до вас не занесе.“
Сі їх слова глибоко застрягли мені в пам'яті,
і мене все кортіло піти хоть раз коли в ті „дале-
кі святи“, як моя бабу казали. Що-ж, я й у
війську вислужив і аж поза Львовом бував, а
Сучави там не довелося бачити.

Від нас ідуть люди одні пішки, а одні
їдуть і на коні на відпуст до Сучави. Пішки я
не міг відважити ся йти, бо далеко, а на коні
якось мені здаєть ся, що не годить ся їхати на
відпуст. Так гадав я, що вже ніколи не буду в
Сучаві, та мій кум Олександр своїми милими слова-
ми мене підійшов, що я иначе став гадати. Як
став, як став: „А ходіть, куме, а сик, а так, чи
кодійов, чи пішки, то все одно, коби лиш добра
гадка до Бога...“ Тай стара моя ему басує, вне-
лескалась: „Ідмо та Ідмо!“ Ну, Ідмо! Але
коли їхати? В свята на самого Івана Сучав-
ського або на Івана Довгого не радили нам де-
які їхати; кажуть, що тогди дуже глітно тай
жандарми дуже бють людей, щоби не їхали ся.
Лучше, кажуть, їхати в будь-яку неділю, там що

неділі ваче відпуст. Най буде й так! Літо було:
поїхати можна.

Мій кум має одну конину і я маю одну
конину; ми сприйшли ся тай одної п'ятини вибра-
ли ся з нашими жінками в дорогу, щоби бути в
неділю рано в Сучаві.

Ідмо. Дощику вже кільканайцять неділі у
нас нема, дорогою здіймає ся курява від поро-
хів, що тяжко дихати: порох межи зубами хру-
постить. Кукрузки, бідні кукрузки прагнуть
дощику. Сонце ваче в якийсь там Сагарі нече,
а оні поскручували свої листочки та викидають
небесної роси. Але в Бога надія, що такі ку-
куртки будуть; хоть не такі як другими рока-
ми, а все таки будуть. Земля наша добра, і
без дощику родить. Коби лиш Бог в руки вніс,
а буде й борщик, буде каша й кулеша.

Минули ми наш готар, минули одно село,
друге, третє та прийшли в ту околицю над
Прутом, де сего літа град людям на поли хліб
знищив. Аж сум збирав дивити ся по поли. Ку-
куртки на ниві ваче цілом звалені до землі;
зломані, збиті, що й одного билечка цілого нема.
Лиш денеди сторчить на ниві пів биля з обдер-
тим від граду шульчком. На одній такій ниві
виділи ми стару жінку, що збирала в мішок шуль-
ки, які ще остали ся.

— Що, тітко, — кажу, — мала буде ку-
лешка, не допустив Бог жовті збирати!? — Она
втерла сльози та лиш сказала: „Тай з сего лиш
четвертина наша...“ — Я хотів єї ще щось ска-
зати, але курява порошу від якоїсь переїздаю-

чої карети покрила нас і заслонила перед нами
на хвили тої сумний вид.

Над вечір прийшли ми до села вже таки
під самими Чернівцями. Тут упросили ся ми в
одного бідного господаря на ніч; до богачів не
йшли, бо богач звычайно не має місця, щоби по-
дорожний переночував. Бідний, кажу, бо був
сторожем коло громадського поля, ще й шестеро
дітей мав, а приймив нас радо; ще й вечеряти
просив, але ми подякували.

Тут від сего чоловіка довідав ся я, що лю-
ди в селах понад Прутом лучше про себе дба-
ють, як в наших околицях. Они пізнали лучше,
хто їх нече правою дорогою, а хто манівцями.
Я числю ся до тіби-то просвічених мужиків, бо
вмію читати й писати, був і фірером при війську,
а сей неписьменний чоловік, що я в него ноче-
вав, такий чесний, такий розумний, що неоднो
нашим людям проявило би ся, коли би его бе-
сіді послухали. Балакало ся тоді не про одно,
та прийшла бесіда і на наш руский нарід.

— Як гадаєте, — питаю — кого вважа-
ють тут у вас люди за приятелів наших руских
мужиків, Купчакка і его співників, чи черновец-
ких Русинів-народовців?

— Я — каже — не письменний як ви, але
я маю сина-школяра, що мені читає газети, та
я й до нашої читальні ходжу, тай там де-що
чую. Купчакко вміє дуже фално по мужицки го-
ворити, але він пише мужицкими словами, а мо-
сковськими гадками. Наслухав ся я — каже —
казанія з его газет. Все лиш одно, або перехва-



Але розглянувши ся в цілості в змі-
нених і незмінених тарифах, мусимо при-
знати, що після нового катастроу ґрунтового
тягар податковий буде більше спра-
ведливо розложений ніж доси, хоть зара-
зом треба сказати, що ще далеко ему, то-
му катастроу, до того, аби зовсім був
справедливий. Правда, тарифи для рілі
знижено, особливо в Кіцманьскім, Черно-
вецькім і Сучавськім повітї, і се справедли-
во, а тарифи для лісів підвищено в Кім-
полунськім, а также в лісних сторонах
Радовецького, Сторожинецького, Сучавського
і Вижицького повіту, але то підвишене та-
ке мале, що зовсім не відповідає теперішньому
станови лісової індустрії; тарифи для лісів
ще не є справедливі. Підвищено ще так-
же тарифи для сїножатий, особливо в Кім-
полунськім і Радовецькім повітї, і се также
справедливо. Але коли зіставимо до купи
і порівнаємо з собою н. пр. отї тарифи для

	I кл.	II кл.	III кл.
огоро́дів { в Кімполунськім 3-50 зр.	2-60 зр.	1-30 зр.	
{ в Радовецькім 2 3-50	"	"	"
сїножа- { в Кімполунськім 4-—	2-50	1-50	"
тий { в Радовецькім 2 3-60	2-40	1-—	"
тодік { в Черновецькім 5-25	3-80	2-30	"
{ в Кіцманьськім 4-50	2-30	1-50	"

то по перше зовсім неоправданою і проте
несправедливою видає ся нам за низька
тарифа для огоро́дів в Кімполунськім і Ра-
довецькім (II. дистрикті) в порівнянню з та-
рифкою для сїножатий там же; по друге
зовсім неоправданою і проте ще більше не-
справедливою видає ся нам за висока тарифа
для тодік в Черновецькім і Кіцманьськім повітї
в порівнянню з тарифкою для огоро́дів і сї-
ножатий в Кімполунськім і Радовецькім II-ім
дистрикті. Хто годен таке оправдати, щоб
з одного морґа толоки був більший дохід,
як з одного морґа огоро́ду або сїножати?
Я знаю, скажуть нам, що толоки в Чер-
новецькім повітї такі, що тільки ори тай
сїй, а зберені з них тільки, що з поля, але
се-ж кождий знає, що тодік майже ніде
не орють і не засївають, що дїйсного
доходу з них дуже мало або і жадного

нема, а з сїножати, з огоро́ду все таки є
дохід.

Але ще одна важїйша хїба — про
меншї ми тут не споминаємо, ми радї-б
були, щоб з нашого катастроу ґрунтового
счезли тепер бодай більші хїби — одна
разяча хїба, котрої комісія краєва не по-
правила, се тога, що тарифи для *полонин*
лишають ся так само низькі, як були дав-
нїйше. Та-ж се загально знана річ, що вла-
стители полонин нї орють, нї сїють, ані на-
віть не збирають, а грошки таки дунять
і то добрі грошки, далеко більші, ніж
громади наші беруть від тодік! А прецінь
полишено для полонин давні тарифи в

	I кл.	II кл.	III кл.	IV кл.
Кімполунськім	85 кр.	55 кр.	25 кр.	8 кр.
Радовецькім 2.	1-40 зр.	55 "	30 "	8 "
Вижицькім 3.	1 —	50 "	20 "	6 "

Чи се справедливо? Жадати отже тре-
ба-б, щоб комісія краєва і тоті разячі хї-
би в нашім катастрої ґрунтовім поправила.

Вже по тих змінених тарифах, по зни-
жених для рілі в рілних повітах, по під-
вишених для лісів і сїножатий в підгір-
ських і гірських повітах можуть наші рускі
громади бачити, що не на дармо писали
вони подання до краєвої комісії, що їх труд
не був даремний, бо таки знижено тарифи
для рілі і се їм вийде на пожиток. Най-
більше, як знаємо, упоминали ся о свої
кривди громади Кіцманьського і Заставнець-
кого повіту, і найбільший буде мати той по-
віт з того пожиток. Але не треба і тепер
мовчати, щоб не гадали, що ми на все го-
димо ся. Треба ще і тепер жадати:

1) аби тарифи для лісів ще більше під-
вищено, бо господарка лісова тепер дуже
розвинула ся, а маючи в цілім краю для
себе залїзницї, тепер дуже поплатна і ве-
лика дає користи;

2) аби так само підвищено тарифи
для огоро́дів в Кімполунськім повітї і в Ра-
довецькім (II-ім) дистрикті, бо се несправед-
ливо, щоб там тарифи від сїножатий були
вищі ніж від огоро́дів;

3) аби также підвищено тарифи від
полонин, бо вони в порівнянню з толоками
за низько отаксовані;

4) аби знижено тарифи для тодік осо-
бливо в Черновецькім і Кіцманьськім повітї
— і в Радовецькім I-ім дистрикті, бо з них
в жаден спосіб не може бути такого дохо-
ду, як з сїножати і огоро́дів в Кімполун-
ськім повітї.

Ще час упінути ся о своє право.
Против оголошених краєвою комісією та-
риф має кожда громада, т. зн. рада гро-
мадська право до 6 недїль, т. зн. до 21-
го н. с. грудня внести на письмі до кра-
євої комісії свої жаданя, що кожда з них
до того має сказати. Нехай же свого пра-
ва не зрікають ся, нехай подають письмо,
а так як перше послухавши нас зробили
добре і се їм вийшло на пожиток, так і
тепер пошкодити се їм не пошкодить, але
помочи може.

Тепер чей кождий пізнає, що не на-
дармо скликували ми віча, не надармо на-
вчали людей про катастроу, є з того полек-
ша для наших хліборобів. Коли-б ми були
того не робили, коли-б знов громади не бу-
ли послухали нашої ради, то можемо бути
певні, що було-б лишило ся в катастрої все
по давньому, а так від рілі податок таки
буде менший. І тепер не надармо відзи-
наємо ся до наших громад, бо надїємо ся,
що як нас послухають, знов таки собі до-
бре зроблять. А ми найбільше будем тіши-
ти ся, коли побачимо, що нашому народо-
ви рада наша вийшла на добре, що ему в
податках стало хоть трохи легше. Ніколи
не пошкодить о своє упінути ся, а як
бачимо, се навіть помадає.

Наших людей інтелїгентних по селах
просимо розяснити сю справу докладно на-
шим селянам і дати їм пораду.

Др. Смаль-Стоцький.

лює Росію та москалів і притїм себе, або визнає,
щоби тримати ся старого письма. А от ся газе-
та (тут він показав на „Буковину“, що лежала
на столї) — она убиває ся за правдою. Відки
знав би мужик н. пр. о катастрої, як би не она?
А то все нам пише наш посол Стоцький; нам
бідним мужикам отворяє очи, щоби знали як і
кому нашу привду сказати і як за правду упо-
минати ся. Сей добрий пан разом з паном по-
слом Пігуляком заложили — каже — в нашім
селї читальню, они уряджували й віча, а на двох
таких вічах — каже — був і я. Говорили тіль-
ко о добрі руського народу на Буковинї. Ну —
каже — треба вам ще більше казати, хто при-
ятель наших руських мужиків?

Гай, гай! думаю собі, чому то всі так не
думають та так не роблять, як сей неписьмен-
ний, але просвічений чоловік? І я був на вічу
в Заставнї, і я чув, як там сї пани посли гово-
рили. А говорили-ж они, говорили! так щиро,
так до серця, щоби і мертвий камінь їх сло-
ва могли зворушити. Всї були переконані, навіть
і вороги наші, котрі там були, що сї пани най-
більшї приятелі нашого бідного руського народу,
хоч дехто, скоро прийшов з віча у село, до кіль-
кох днів дав ся инакше переконати.

— Панотець — кажу другої днини по ві-
чу — ви були вчера в Заставнї?

— Ну, або що?

— Та там було народне віче.

— Я на уїнятєкі віча не ходжу.

— Ну, панотець, то було руске віче.

— Яке оно руске, як там уїняти перед ве-
ли, якийсь Стоцький, якийсь Пігуляк і хто знає
ще хто... Они бунтівники, они бунтували нарід!

— Де-ж они бунтували? — кажу — они
казали правду! — І починаю панотцеві впові-
дати, що на вічу говорило ся.

— Се они таку правду говорили? — скрикну-
ли панотець лївно. — За таку правду їм що
инше належало би ся, а не подяка! — Тут пан-
отець аж зашїпив ся з лютости. — Їм до катастроу
— каже — зсеї, їм до церкви засї, їм до кон-
цисторії засї! Они бунтівники! прийшли бун-
тувати!

— І не були на вічу — кажу — і таке
говорите; коби-сте були і ви прийшли та по-
слухали, тоби-сте инакше говорили.

— Що мужик знає! — крикнули ще раз
панотець таї пішли.

Може оно так і є, як він каже — зачали
межи собою гаморити люди, що также чули бе-
сїду панотця.

— Але се неправда! — кажу. — Там не
лиш я був, а було кілька й від нас, а прецінь
там ніхто не чув хоть би одїське слово за
уїню. То добрі люди, що нас на вічу научали.

— Може — кажуть люди.

От таке то, замість щоби панотець своїх
нарохїян добру научили, а они їх баламутять.
Але я знаю, куда стежка в горох, я знаю чому
панотець панів Стоцького і Пігуляка так дуже
ненавидять. По наших селах мало не всі пан-
отці Волохи або признають ся до Волохів, і їм

то не в смак, що сї пани впоминають ся о ру-
ську мову в концисторїї та в церквах на руських
селах. А що то они вже не гївають ся на сїх
наших руських послів, що они нам мужикам ска-
зали ріжницю межи податками волоських і ру-
ських повітів, ну!...

Але-ж бо і декотрі рускі священники не
люблять сїх панів. А знаєте за що? бо ті па-
ни запровадили в школах фонетику, а фонетика
— по їх думцї — дорога до польського абеца-
да, а потім до уїї. Я хотїв мужик, а таки сїм
панотцям скажу: Як можна спирати коня з во-
лом? Що має фонетика разом з вірою? Адже
чую, самі панотці викинули кілька давних букв:
кєп, пєп, єтита — і як там з них кожда так
погано називає ся! Они відай самі добре не
знають, чого хотять. От дучше було би, аби всі
рускі панотці — як вже й тепер кількох є —
стали разом з тими черновецькими Русинами, на
котрих они задурно кричать, дбати о добро ру-
ського народу, а тогди свїт похвалив би їх; а
так що! одні тягнуть в один, а другі в другий
бік. Але я певний, що оно так в короткім часї
ї буде; ми погодимо ся, а наші вороги, як по-
бачать нашу силу, дадуть нам спокій.

Добре то зїйти ся та поговорити з розум-
ним чоловіком, неоднї від него довідаєш ся та
научиш ся. Побалакали ми собі з нашим газдою,
аж нам на душі легше зробило ся.

(Далше буде).

НОВИНИ.

Чернівці, дня 25-го листопада 1896.

Двадцять нових округів санітарних в Галичині. Галицький виділ краєвий пропонує союзові внесення в справі уповаження виділу до утворення в 1897 р. двадцяти нових округів санітарних, а передовсім вісімнадцяти, з яких сім припаде би на повіті західної Галичини. Ті західно-галицькі округи санітарні були-би: в золочівському повіті в Голотурі, в староміському в Топільниці, в стрийському в Тухольці, в надвірнянському в Надвірній, в перемишлянському в Дунаєві, в березанському в Косовій, в городищенському в Дубровицях і в мостиському в Мостисках.

Товариство лікарів на Буковині відбуде в п'ятницю о 7-й год. вечером повне засідання.

„Еще-с не воскрес, і уже брашеш як пес.“ Під таким делікатним написом помістила „Gazeta Bucovinei“ нотатку на нашу „новинку“ з ч. 243 с. р. про гр. пр. консисторию, в котрій ми висказали надію, що чейже при обсядженні опорожнених тепер двох посад совітників консисторських зробить ся, „перелом в 15-літній практиці, після котрої консисторськими совітниками можуть стати лише найгірші гонителі Русинів.“ „G. B.“ перекручує повисший наш висказ і твердить, наче-б ми сказали, що „доси за всім ді в усіх висхідних місцях займає Волохи, а Русинів не уважали, хоч ми мали мужів відповідних і гідних до високих становищ.“ Із сего перекручення видно, кому належить ся повисше делікатне motto „G. B.“; бо-ж усім відомо, що достойники прав. церкви іменовані за останніх 15 літ, як Андрій Могар, Калиновський Calinescu, Бежан-Бежан, Прокопович, Чунтулак і т. п. то самі колишні Русини, що віддурали ся свого руского роду і імени, а взагалю шовіністи румунізаторські і найгірші гонителі Русинів. — Та „G. B.“ не доста сего перекручення, бо додає ще, що колишні достойники прав. церкви як Влахович, Сухопан, Гакман, Продан, Луческул, Прокопович, Коморошан і т. д. „сильвізували прав. церкву, а з нею — наріз волохський від одної границі краю аж до другої.“ Кождий, хто не має „претенсій“ до румунізації і не фабрикує „історію“, як румунізатори, знає, що се твердження „G. B.“ заслугоє знов яко відповідь наведений на вступі делікатний вірш „G. B.“, бо прав. Русини бажали-б із щирого серця, аби всі достойники прав. церкви мали хоч частину того почути справедливості супроти Русинів, як вичислені в горі „сильвізатори“, мали супроти Волохів, котрим н. пр. „рутенізатор“ Гакман вивдає волоху викладову мову в духовній семінарії, піддержував літературні новаторства Пумбула, покликав на радників консисторських такого Андрій Могар і Цуркановича і т. д. Що-ж зробив він і всі інші „рутенізатори“ для Русинів крім того, що не допускали до насильної румунізації, яка завелась під Морарем? Але то-ж бо то й є, що після „G. B.“ той русичить Буковину, хто є не романізує. — На остаток ще слово про „здібність“ і „гідність“ кандидатів-Русинів до місць консисторських, про що „G. B.“ не хоче тратити слів. В тім ділі скажемо букони-румунізатори тільки на є кандидатур, як Прокоповича et tutti quanti, з котрими, коли хоче, можемо сміло перепроводити докладне порівняння наших русиків; та сего мабуть не захочеш і „G. B.“...

Загальні збори тов. „Руска Бесіда“ в Перемишлях відбудуть ся дня 2-го грудня с. р. о 12-й год. в полудне, а в разі браку комплексу о 6-й год. вечером.

Підвищення платні урядників. В неділю скликав бар. Хлюменський на бажане гр. Баденіого конференцію презесів поодиноких клубів парламентарних для обговорення справи підвищення платні урядників. Справа та, як звістно, поставлена на порядку деннім засідання палати послів у вівторок. Президент міністрів гр. Бадені висказав в імени правительства бажане, щоби в проєкті закону змінено речинець, в котрім сей закон має вийти в жите. (Комісія бюджетова ухвалила була, що з днем 1-го липня 1897 р.

має настати підвищення платні). Зміна та — говорив гр. Бадені — потрібна для добра самого закону і речинець треба змінити, бо нема потрібних фондів на покриття нових видатків, а тим самим і закон не міг би вийти в жите.

Презеси клубів висказали свої погляди, будьто притакуючи пропозиції правительства, будьто противлячи ся їй, але вкінці не запала ніяка ухвала. Клуб Гогенварта і коло польске згодили ся на внесення правительства, щоби закон о регуляції платні урядників вийшов в жите з днем оголошення, а правительству полишає ся до волі, коли означить час оголошення закону. В імени лівиці заявив пос. Бер, що обетає при речинці 1-го липня 1897 р. Молодочехи поставили посередній внесення, щоби речинець був установлений окремим спеціальним законом.

Регуляція Дністра. В 1876 р. поручив галицький сойм своєму краєвому виділові виробити проєкт регуляції горішнього Дністра і его притоків. Доси була майже що року регуляція Дністра предметом соймових нарад, але не можна було довести справу до ладу, бо по перше галицький краєвий виділ не мав спочатку фахового гидротехнічного бюро, а по друге знатоки не могли згодити ся що-до засад і розмірів регуляції. Вироблений галицьким кр. виділом технічний проєкт пропонує намісництву, а відтак знов міністерству до потвердження. Міністерство вислало в жовтні інженера на місце і можна надіятися, що проєкт буде небавом потверджений. Після того проєкту має ся в бюджет на 1897 р. вставити суму 20.000 зр. яко першу плату загальних коштів регуляції, обчислених на 4.600.000 зр., котру то суму покрити ся 40% з державного фонду для забудованя водних, 20% з державного медіаційного фонду, а 40% з краєвого фонду. Регуляція має бути переведена в протязі 20 літ. З регуляцією Дністра є сполучений канал між тою рікою і Силом.

Біда з мундуриками. Якого лиха наробило для середнього шкільництва в Галичині обовязкове умундування дітей, се підносили рускі посланці не раз, ставляли навіть відповідні внесення, щоби умундування хоч не було примусовим; а руска преса обговорювала сю справу всесторонно, та на дармо. Ані сойм, ані галицька краєва шкільна рада не дала ся переконати, що таким способом унеможливає ся біди дітям ходженню до школи. Аж коли прийшло практичне переведення того зарядження, показали ся великі труднощі. А тепер вже такі молоді діти терплять від того умундування. Іменно шалочки дуже легенькі і глибокі ледво на 5 сантиметрів. Коли-ж дитина іде зрача до школи, а мороз добре пригнісено, то дитині дуже злима не лише в уха, але таки в цілу голову. Пречінь навіть у війську заведено тепліші шалки і то такі, що в потреби можна їх натягнути на уха. Що-ж робити діти? Они стягають з себе плащик і ховають в него голову, не розважаючи, що тим способом простуджують собі груди. З того вийшли вже у багатьох школах слабости, а родичі не мають способу, як би зарадити сему лиху. Навіть польска преса вже звертає ся в сій справі до галицької кр. ради шкільної, але чи оно що допоможе?...

Селянський розрух повстав сими днями в Кремлянському, станіславському повіті. Жандарми хотіли арештувати одну селянку за те, що она збирала в лісі дрова, не маючи на те лізволени. Однак селяни напали на жандарма, відобрали ему оружжя і увільнили селянку. Станіславсько староство вислало до Кремидова комісаря і трох жандармів.

Дрібні гроші по 10 і 5 крайцарів виходять з днем 31-го грудня с. р. з публичного курсу. В 1897 і 1898 рр. будуть їх приймати ще лише державні каси і уряди. З новим роком 1899 втраять ті гроші велику вартість.

Неретельний листонос. В понеділок ставан перед черновецьким судом присяжних грошевий листонос Павло Онуфрійчук. Его обжалувала прокуратура, що він сироневірів два грошеві листи на адресу дирекції парового млина Шльосмана в сумі 710 зр. і 509-65 зр. Окрім того підписав Онуфрійчук на кілька переказах грошевих імена адресатів, а гроші сироневірів. При арештуванню найдено в Онуфрійчука 284-40 зр., котрі він — як каже — заощадав собі. Перед трибу-

налом він казав, що грошеві листи на адресу дирекції парового млина Шльосмана він згубив; а що-до поменших грошевих переказів, то Онуфрійчук каже, що на почті він доставав лише перекази, а партиям давав гроші з власних грошей, опісля-ж почтова каса звертала ему ті гроші. Суд засудив Онуфрійчука на 18 місяців тяжкої в'язниці.

Кілько жидів є в Австрії? Після статистики центральної комісії живе в Австрії 1,141,615 жидів. З того припадає на Долішню Австрію 128.785, Горішню Австрію 1078, Сальцбург 157, Стирию 1979, Каринтію 164, Країну 89, Побережжя 5.268, Тироль 737, Чехію 94.042, Мораву 45.717, Шлез 10.042, Галичину 770. 468, Буковину 82.717, а на Далмацию 329 жидів. На 1000 мешканців виходить 47 жидів. Число жидів в Сольногороді рік-річно подвоює ся, а в Тиролю потроєє ся. Відень н. пр. має 1000 адвокатів, а з них ледви 200 є християни. На Буковині маємо їх досить і то особливо в північній частині краю. Не пошкодило би нікому, як би було їх менше.

З черновецького театру. Сегодня представляють в третє „Тага Тото“, в четвер відіграють перший раз в сьм сезоні „Ріголето“ під управою дир. Льового, в п'ятницю „Атенку“, в неділю пополудні „Troubadour-a“, а вечером „Подорож до Африки.“

Жертва бісмарківської політики. Тепер приїхав до Парижа граф Сідней Оддан, претендент до ірландської корони і провідир ірландської національної ліги. Він просидів в одній берлінській тюрмі 8½ літ задля політичних намірів князя Бісмарка. Девять літ тому видали на жадане німецької амбасаді в Парижі женовські власти гр. Оддана пруским властям, котрі его посуджували о тайні зносини з французьким генералом Блантажем і о інтриги, аби викликати француско-німецьку війну. Сідней хоче тепер розпочати процес против німецької амбасаді за арештоване і понесені шкоди. Замітно ще й се, що гр. Сідней Оддан був воєнним учителем теперішнього німецького цесаря Вільгельма II.

Все навиворіт. Богато є таких звичаїв, де Араби і Турки якраз противно роблять від того, що ми. Они обстригають цілком при тій голові, а борода зовсім ні, ми противно. У нас зняти шапку перед кимсь — се значить честь віддати, а у них се знак зневаги. Входячи до мошеї (божниці), щоби Богу честь віддати, они не знімають накриви голови, а роззувають ся, а ми якраз противно. Они віддають на коня з правого, ми з лівого боку. При столі віддають честь гостям набираючи собі першим страви; ми собі берем на послід. Коли нас хто спитає, чи здорова жінка, то се вважаєм за чемність і уважливість, у орієнталів се зневага. Их жалобний стрій білий, наш чорний. У західних народів носять мужчини широкі спідниці, а жінки штани. Ми мием руки, саджаючи їх в воду; они злипаючи руки водою.

Правдоподібність вийти заміж дан панни. На те некуче питанє відповів один французький статистик в такий спосіб: Від 14 до 20 року життя може вийти заміж на сто дівчат 14½, від 20 до 25 підносить ся се число до 52%, від 25 до 30 спадає на 18%, а від 30 до 35-го року життя на 15½%. Від того часу стає ся неправдоподібність вийти заміж ще більша. Від 35 до 40 року життя остає жінчинам ще лише 3¾% надії дістати жіночий чиник, від 40 до 45 лише 2½%, від 45 до 50 тільки ¾%, а потім — потім вже кіпчить ся не лише правдоподібність, але і ціла приемність сєї історії.

Померли в Чернівцях Оттілія Дін в 32-ім році життя; — у Львові др. Тадей Стерналь, польський літерат і урядник львівської університетської бібліотеки, в 28-ім році життя.

Телеграми „Буковини“.

З дня 25-го листопада 1896 року.

Будапешт. Цесар приїхав сюди сегодня зрано о 5-й год. 40 минут.

Відень. Вчора виїхав сербський король Александр до Риму.

Відень. У вчорашнім пірі, який відбув ся в честь російського великого князя Николая Николаевича в російській амбасаді, взяли між иншими участь архієпископ пара Отто і австро-угорський амбасадор в Петербурзі кн. Лихтенштайн.

Відень. Галицький маршалок краєвий гр. Станіслав Бадені приїхав сюди сьогодні зранку.

Відень. Урядова Wiener Ztg. оголошує: Міністер шкільництва затвердив вибір професора черновецького університету д-ра Рошман-Гербурга на члена-кореспондента центральної комісії естатистичної.

Рада державна.

Відень. (Засідане 24-го с. м.) Пос. Менгер і тов. інтерпретували президента міністрів в справі промови старости з Фельдбурх гр. Шафгофого, котрий на зборах католицького товариства учительського сказав, що правительство відноситься до змагань того товариства прихильно. Пос. Пергелът і тов. поставили в сій справі пильне внесення. Президент міністрів гр. Бадені заявив, що не має ще відомости, чи згаданий староста мав таку промову, як інтерпретанти кажуть. Однак коли так, то бесідник не може згодити ся на таке поступоване політичних урядників і зарядить, щоби на будуче таке не дучало ся. — Палата перейшла до нарад над проектом управління платні урядникам. Пос. Діпавлі вніс, щоби перервати наради і щоби правительство внесло новий проект з узагальненням чотирох найнижчих клас раніи, а разом постарало ся о належне покриття. Пос. Промбер і Ферянчич вступали ся за теперішнім проектом. Міністер фінансів Біліньскій підніс лихе положення урядників і прихильність правительства до них. Однак в 1897 р. нема покриття для тих великих видатків і тому міністер спротивляє ся ухваленню бюджетовою комісією речинцеві для 1-го липня 1897 р., яко для важности того закону. Може з новим роком 1898 найде ся покриття. — Промавляли ще пос. Промбер, Шлезінгер, Ферянчич, Бавер, Дюрбер, Штайнер і Вол. Демель. Опісля закінчено нараду і вибрано генеральним бесідником „за“ Пентака, а „против“ Брзорада. Ліберали Пергелът і тов. відтягнули своє пильне внесення, бо задоволені з заявленъ гр. Баденіого, а обговорять цілу справу підчас бюджетової розправи.

Відень. Підчас вчорашнього засідання ради громадської вище ліберал Бруннер востум недовіри для бурмістра. Прийшло до страшної галабурди

між лібералами а антисемітами. Ліберали вікінці забрали ся з салі.

Відень. Адміністративний трибунал зніс на зажадене Капраліка з Чернівців его оподатковане за векселеві гешефти, бо оподатковане наступило на підставі оречення мужів довірїя; а закон приписує, що в справі оподаткованя міродайний уряд промисловий.

ВАЖНЕ

для кожного, головню для всіх Н. Т. урядів, торго вельників і ремісників, бібліотек, студентів і приватних людей є повідомлене, що існуюче тут уже від багатьох літ, на крайній виставі в Чернівцях 1896 р. визначене почесним признанем

ЗАВЕДЕНЄ ПЕРЕПЛЕТНИЧЕ Кароля Кобжинського і Еміля Канюка

тепер через набуте найновіших машин, писем і инших знарядій значно побільшило ся і тому сій локаль перенесло на *улицю ратушеву ч. 12*, другий вхід також під *улицю пелівею ч. 11*.

Заразом приступили доволітний фаховень, пав Еміль Канюк яко співник сего переплетничого заведеня і тепер оно вимже під новою фірмою

—о Кароль Кобжинський і Еміль Канюк о—

а виправленим персоналом всі фахові роботи, як опрацюваня книжок, роботи галітерійні, друк на етикетках до віниць, окрасу до гачтовань, ручних робіт і т. д. для Н. Т. урядів, шкіл, бібліотек і приватних людей по найнижчих цінах як найліпше і як найскорше доставляти.

Просимо о ласкаві замовлення

8—10

з поважанем

Кобжинський і Канюк.

В КОЖДІЙ РУСЬКІЙ ХАТІ І ШКОЛІ

повинна знаходити ся

Народописна карта

українсько-руського народу,

зладжена д-ром Гр. Величком, видана товариством „Просвіта“, а виконана в літографічній закладі Андрія Андрійчича у Львові.

Книгарська ціна карти, наклеєної вже на поштіві, виносить 3 зр. 50 кр., а для членів „Просвіти“ і передилаційків „Зорі“ 2 зр. 50 кр., з рекомендованою пересилкою 3 зр.

Купити можна в „Просвіті“ у Львові, ринок ч. 10.

Наклад невеликий; купуйте чимскорше!

П. Т.

Отеня маю честь повідомити шановних підбрателів, гостей і публіку, що я перебрав існуючий доси під фірмою

АНТІН ТАБАКАР і ГАІНА

склад корінних товарів, вин і делікатесів

— (заснований 1812 р.) —

а окрім того

АГЕНТУРУ І СКЛАД РІЛЬНИЧИХ МАШИН

в днєм 1-го липня с. р. і буду дальше вести під коєю власною фірмою

СТЕФАН ГАІНА.

При сій нагоді складаю сердечну подяку за довіру, оказане так часто попередній фірмі, і прошу уклінно, мати те саме довіре на дальше і для мене, при чім запевнюю, що все старатиму ся задовольнити шановних гостей добірними товарами найліпшого сорта, низькими цінами і уважною услугою.

Прошу о часті замовлення і пишусь з поважанем

Стефан Гаїна.

Приватна клініка хірургічна

(Приватна клініка операційна)

Д-РА СТ. КВЯТКОВСКОГО

емерит оператора ц. к. хірург. клініки університетської
Вільрота-Гуссенбаєра у Відні

знаходять ся

в Чернівцях, *улиця Менгера ч. 26*.

В справі припинення хорих і инших інформацій треба удавати ся до управителя приватної клініки **Д-ра Квятковского** в Чернівцях, *улиця ратушева (дм Вішоффера.)* (63—100)

Друкарня „Рускої Ради“.

Перша на Буковині

руська друкарня

в Чернівцях,

в Народнім Домі

при *улиці Петровича ч. 2*.

приймає всякі роботи друкарські в мовах рускій, польській і німецькій. Добір букв великий.

Роботи виконує ся скоро, солідно і дешево.

Русини! удавайте ся з роботами до своєї рускої друкарні!

Рух поїздів залізничних

важний з днєм 1-го мая 1896 після середно-європейского годинника.

Приходять	Поїзди			Відходять	Поїзди		
	поспільні	особові	мішані		поспільні	особові	мішані
до Чернівців				з Чернівців			
З Відня, Кракова, Львова, Станіславова, Коломиї і Снятина	1128	657	1028	550	До Снятина, Коломиї, Станіславова, Львова, Кракова і Відня	347	941 1029 538
З Букарешту, Яс, Сучави, Глибоки	329	912	1000	523	До Глибоки, Сучави, Яс, Букарешту	1203	717 1048 616
З Новоселиці, Садагурі			1115	950	До Садагурі, Новоселиці		430 621

Підчеркнені числа означають пору нічну від 6 год. вечером до 5 год. 59 мін. рано. — Середно-європейський час різняться ся від львівського о 36 мінут, а від черновецького о 44 мінут; коли на залізницях є 12 год., то на львівськім годиннику є 12 год. 36 мін., а на черновецькім 12 год. 44 мінут.

Видає товариство „Руска Рада“ в Чернівцях.

За редакцію відповідає **Осип Мановей.**

З друкарні „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Осипа Бучканича.

